

Kommunistivainojen vuodet

Kommunismien vaiheet 20- ja 30- lukujen
Suomessa

Lähteet ja lähtökohdat

- Pääasiallisena lähteenä Antti Hyvösen teos SKP:n maanalaisuuden vuodet

Maailma 1920-luvulla

- I Maailmansodan vaikutus ja uusi maailmanjärjestys.
- Kaatuneiden suurvaltojen tilalle syntyi uusia valtioita. Mm. Baltianmaat, Tsekkoslovakia, Suomi
- Neuvostoliiton synty ja vallankumoukselliset tilanteet ympäri Eurooppaa

Suomi 1920- luvulla

- Kapinan jälkivaikutukset. Verisen sodan, vankileirien ja valkoisen terrorin uhrit. Sodan traumat
- Työväen liikkeen hajaannus. Maan alle tai Neuvostovenäjälle pakeneminen.
- Hajonneet järjestöt ja yhteydet.
- Juuri itsenäistyneen maan heikot rakenteet

Suomen Sosialistinen Työväenpuolue

- Perustettiin 1920
- SDP:n vasemmistosiiiven ja kommunistien puolue
- Ei voinut osallistua vuoden 1922 eduskuntavaaleihin SSTP nimellä, mutta tilalle perustettiin Suomen työväen keskusvaalikomitea
- Vaaleissa 14,8% äänistä ja 27 kansanedustajaa

SSTP:n lakkauttaminen

- Kiellettiin 3.8.1923
- Puolueen aktiivien joukkopidätys.
- Syynä yhteydet laittomaan SKP:hen ja osallistuminen Kominterniin
- Parlamentaarinen toiminta kuitenkin jatkui Sosialistisen Työväen ja Pienviljelijäin Vaalijärjestön nimellä vuoteen 1930

Suomen Ammattijärjestö

- 1907 perustettu ammatillinen keskusjärjestö
- SKP:n ja muiden kommunistien tapaan ottaa osaa Suomen politiikkaan
- Heikentyvien työolojen Suomessa lakkotaisteluiden määrä kasvoi koko 20-luvun

Vuoden 1928 pidätykset

- MM. Kansanedustaja Yrjö Enteen, Toivo Latvan ja 60 muun pidätykset
- Herätti tukilakkoja ja vaatimuksia poliittisen sarron lopettamiseksi
- Kansanedustajat vetosivat turhaan edustajien syytesuojaan, mutta saivat vankeusrangaistukset

Lapuan liike ja fasismin nousu

- Valkoisen puolen pettymys tilanteeseen purkautuu valkoisen terrorin puhkeamisena Lapualla
- 23.11.1929 hyökkäys Lapuan työväentalolle Haastejuhliin
- Maaliskuu 1930 Työn äänen kirjapainon tuhoaminen
- ”Muilutukset”
- Poliittiset murhat

Kommunistilait

- Lapuan liike painosti eduskuntaa asettamaan lait kommunistisen toiminnan lopettamiseksi
- Tarkoitus estää vaalikelpoisuus kommunisteiksi epäillyiltä ja estää vasemmistolaisten lehtien julkaisemista

Lapuan liikkeestä IKL:ään

- Mäntsälän kapinan epäonnistuminen
- Isänmaallinen kansanliike puolueeksi

Yhteisrintamapolitiikka

- SDP:n vasen laita ja SKP:n aktiivit löytävät nousevasta fasismista yhteisen vihollisen
- SKP:n keskuskomitea ottaa uudeksi strategiakseen sos.dem. järjestöihin liittymisen ja toimimisen niiden sisällä

Toivo Antikaisen vangitseminen

- Toimi Suomessa SKP:n poliittisen toimikunnan johdossa tullessaan vangituksi 11.6.1934.
- Syytettynä valtiopetoksen valmistelusta ja tuomittiin 8 vuoden kuritushuonerangaistukseen
- Oikeisto vaati Antikaiselle kuolemantuomiota ja tapaus nosti kohun
- Kuolemanrangaistusta vastustava adressi
- Antikainen tuomittiin uuden oikeudenkäynnin jälkeen elinikäiseen kuritushuonerangaistukseen

Kohti toista maailmansotaa

- SKP:n saadessa organisaatiotaan rakennettu ja saatuaan yhteisrintaman rakennettu kansainvälinen politiikka luisui kohti uutta maailmansotaa.

Mitä voimme oppia sorron vuosista?

- Joukkoliikkeiden arvo
- Organisaation rakenteesta
- Fasismin vastustamisen tärkeys